

Система за опазване на зеленчуковите разсади от неприятели

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; доц. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 07.03.2022 Брой: 3/2022

Листни въшки (сем. *Aphididae*)

В резултат на храненето си причиняват хлоротични петна и деформации на листата, закърняване и увяхване на растенията. Замърсяват листната повърхност от отделяната при храненето им „медена роса“. Върху нея се развиват чернилни гъби, които редуцират фотосинтетичната повърхност. Листните въшки освен пряка вреда, която нанасят върху растенията пренасят и някои опасни вируси.

Контрол

При установяване на първите екземпляри в разсадите да се извърши третиране с ПРЗ; Последното третиране се провежда непосредствено преди засаждането на постоянно място; Унищожаване на плевелната растителност в и около лехите, която е резервоар за запазване и източник на зараза от вируси;

Разрешени афициди: Азатин ЕК 100-150 мл/дка; Амплиго 150 ЗК 40 мл/дка; Делмур 50 мл/дка; Делтагри 30-50 мл/дка; Клоузър 120 СК 20 мл/дка; Маврик 2 Ф 20 мл/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 100-150 мл/дка; Сиванто Прайм 45 мл/дка; Тепеки/Афинто 10 г/дка; Флипер 1-2 л/дка; Ширудо 15 г/дка.

Оранжевийна белокрылка (*Trialeurodes vaporariorum*)

Вредят ларвите, нимфите и възрастните. Те смучат сок предимно по долната страна на листата на растенията. При храненето си отделят „медена роса“, в резултат на което листата стават лепкави. Върху тях се развиват чернилни гъбички, които редуцират фотосинтетичната повърхност. Възрастните белокрылки са активни през нощта, когато прелитат на къси разстояния. Освен пряка вреда пренасят и някои опасни вируси.

Контрол

За проследяване появата и плътността на белокрылката да се използват жълти лепливи уловки; При ниска плътност в оранжериите може да се внесе биологичният агент *Encarsia formosa*; При поява на първи екземпляри се третира с ПРЗ;

Разрешени ПРЗ: Абанто 75 мл/дка; Азатин ЕК 100-150 мл/дка; Браи 50-112,5 мл/дка; Лимоцид 400 мл/дка; Клоузър 120 СК 20-40 мл/дка; Крисант ЕК 75 мл/дка; Натюр Брейкър 75 мл/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 100-150 мл/дка; Ороцид Плюс 80-800 мл/дка; Пирегард 75 мл/дка; Прев-Голд 160-600 мл/дка; Реквиет Прайм 500-1000 мл/дка; Сиванто Прайм 56 мл/дка; Натуралис 75-100 мл/дка.

Трипсове: тютюнев и западен цвет (*Thrips tabaci*; *Franklinella occidentalis*)

По нападнатите органи на растенията (листа, листни дръжки, цветове и плодове) се образуват малки белезникави петна с тъмни точки, екскрементите на неприятеля. При по-голяма плътност петната се сливат. Генеративните органи на растенията, нападнати в ранните фази от развитието си изсъхват и окапват. Тютюневият трипс се открива предимно по листата, по-рядко по цветовете. Благоприятни условия за развитието му са високи температури и ниска въздушна влажност. Западният цвет трипс напада предимно цветовете. Трипсовете са преносители на вируса на бронзовостта.

Контрол

За мониторинг да се използват сини лепливи уловки, които в по-голям брой редуцират плътността на неприятелите; При поява третиране с ПРЗ.

Разрешени ПРЗ: Азатин ЕК 100-150 мл/дка; Дикарзол 10 СП 556 г/дка; Екзалт 200-240 мл/дка; Лимоцид 800 мл/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 100-150 мл/дка; Реквием Прайм 500-1000 мл/дка; Синеис 480 СК 10-37,5 мл/дка; Натуралис 75-100 мл/дка.

Доматен миниращ молец (*Tuta absoluta*)

Молецът прави къси и широки мини по листата, в които могат да се видят гъсеници и екскременти, разположени в единия край. Повредите по плодовете предоставят възможност за развитие на болести, причиняващи загиването им. Пеперудите на неприятеля са активни през нощта, а през деня се крият между листата. Повреди нанасят гъсениците. Те предпочитат най-много листата, но нападат и плодовете.

Контрол

Използване на феромонови уловки и черни лепливи плоскости за навременно установяване на неприятеля, за редуциране на плътността и предприемане на адекватни мерки за контрол. При ниска плътност може да се внесе някой от биологичните агенти *Macrolophus pygmaeus* или *Nesidiocoris tenuis*. При установяване на първите екземпляри се провежда третиране с ПРЗ.

Разрешени ПРЗ: Авант 150 ЕК 25 мл/дка; Алверде 240 СК 100 мл/дка; Алтакор 35 ВГ 8-12 г/дка; Амплиго 150 ЗК 40 мл/дка; Афърм 095 СГ 150 г/дка; Волиам Тарго 063 СК 80 мл/дка; Делмур 50 мл/дка; Екзалт 200-240 мл/дка; Кораген 20 СК 14-20 мл/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 150 мл/дка; Рапакс СБС 100-200 мл/дка; Синеис 480 СК 10-25 мл/дка.